

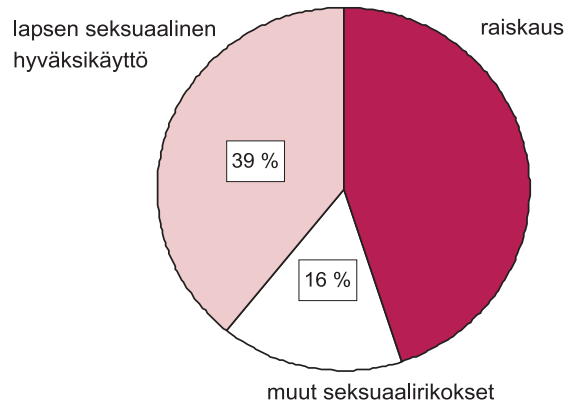
3 Seksuaalirikokset Hannu Niemi

Vuoden 1999 alkuun saakka seksuaalirikosten sääntely on perustunut vuonna 1971 hyväksytyyn lakiin. Väkininmakaamista koskevaa säännöstä (RL 20:1) on sittemmin vuonna 1994 muutettu niin, että myös avioliitossa tapahtuva väkininmakaaminen tuli rangaistavaksi. Vapautta loukkaava haureus (RL 20:2) on samanaikaisesti tehdyn lainmuutoksen jälkeen rangaistavaa riippumatta siitä, kumpaan sukupuoleen teko kohdistuu. Seksuaalirikosten sääntelyä muutettiin vuonna 1998. Uusi seksuaalirikoksia koskeva RL 20 luku tuli voimaan 1.1.1999.

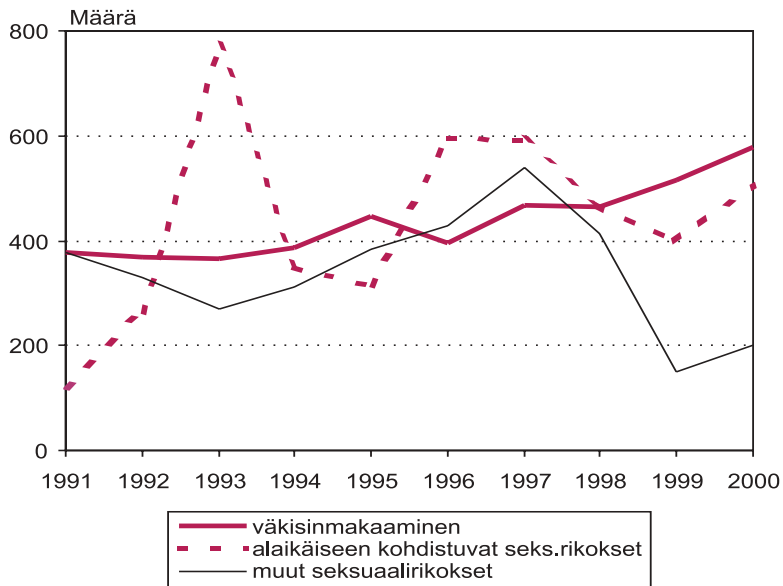
Nykyisin voimassa olevat kriminalisoinnit (RL 17:18–21, RL 20 luku):

- sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan kuvan levittäminen, tällaisen lasta esittävän kuvan hallussapito ja sukupuolisiveellisyyttä loukkaava markkinointi
- sukupuolisiveellisyyden julkinen loukkaaminen
- sukupuoliyhteys lähisukulaisten kesken
- raiskaus, törkeä raiskaus, pakottaminen sukupuoliyhteyteen
- pakottaminen seksuaaliseen tekoon
- seksuaalinen hyväksikäyttö
- lapsen (törkeä) seksuaalinen hyväksikäyttö
- seksuaalipalvelujen ostaminen nuorelta
- paritus

Lainsäätäjän tavoitteena on suojata yksilön seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja sellaisia henkilöitä, jotka nuoren ikänsä tai seksuaalisen vakiintumattomuutensa vuoksi ovat vielä kykenemättömiä huolehtimaan itsestään tai päättämään seksuaalielämästään. Seksuaalirikokset ovat pääsääntöisesti virallisen syytteen alaisia rikoksia. Pakottaminen sukupuoliyhteyteen ja pakottaminen seksuaaliseen tekoon sekä eräät seksuaalisen hyväksikäytön tilanteet ovat kuitenkin asianomistajarikoksia.

Vuonna 2000 poliisin tietoon tuli yhteensä 1 283 seksuaalirikosta (RL 20 luvun perusteella rangaistavat teot). Teoista oli lähes puolet (45 %) raiskauksia (RL 20:1–3) ja runsas kolmannes (39 %) lapsen seksuaalisia hyväksikäyttöjä (RL 20:6–8). Alaikäisiin kohdistuneiden tekojen vuosittaiset määrät ovat vaihdelleet suuresti. Joinakin vuosina poliisille on ilmoitettu mahdollisesti samaan rikossarjaan kuuluvia useaan lapseen taikka nuoreen kohdistuneita tekoja.

Kuvio 19 Poliisin tietoon tulleiden seksuaalirikosten määrä 1991–2000¹

¹ Vuodesta 1999 lähtien raiskaus (RL 20:1–4), lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö (RL 20:6–8) ja muut seksuaalirikokset (RL 20:4–5,9).

Raiskaus (RL 20:1–3)

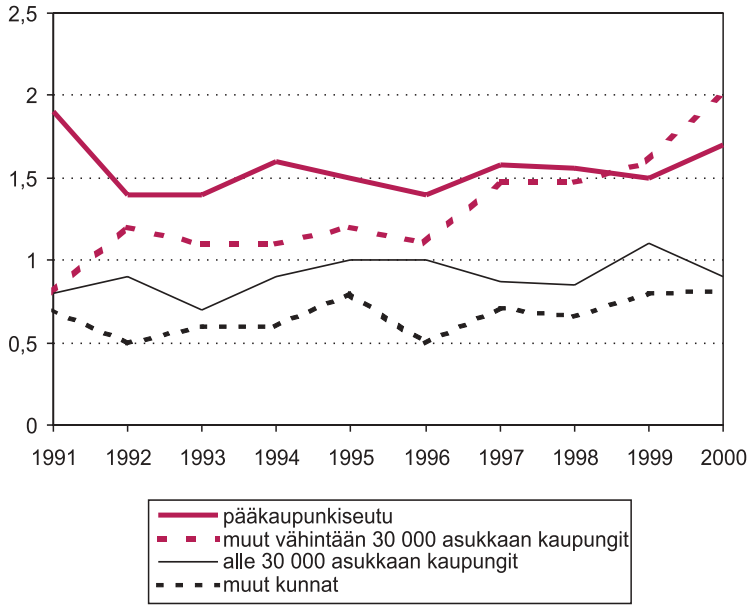
Poliisin tietoon tulleiden raiskausten (RL 20:1–3; aiemmin väkisinmakaaminen) lukumäärä ja sen muutos edellisestä vuodesta (%) vuosina 1991–2000 sekä puolivuositain (tammi-kesäkuu) vuosina 1999–2001.

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
378	369	365	387	446	395	468	463	514	579
-1%	-2%	-1%	+6%	+15%	11%	+18%	-1%	+11%	+13%

	<i>tammi-kesäkuu</i> 1999	<i>tammi-kesäkuu</i> 2000	<i>tammi-kesäkuu</i> 2001
Raiskaus	265	308	225
<i>Muutos %</i>		+16%	-27%

Laskettu Tilastokeskuksen luvuista

1960-luvun puolivälistä lähtien väkisinmakaamisrikoksia on tullut poliisin tietoon vuosittain noin 300–400. Vuodesta 1995 lähtien raiskausten vuosittainen määrä näyttäisi nousseen 400–500 rikoksen tasolle, vuonna 2000 jo lähelle 600 rikosta. Vuonna 2001 poliisin tietoon tulleiden raiskausten määrä on puolivuotistilaston perusteella laskemassa alle 500 rikoksen tasolle. On vaikea arvioida, onko lisäys todellista vai johtuuko se ilmoitusalttiuden kasvusta. Myös rikostilaisuuksien määrä on saattanut kasvaa lamavuosien jälkeen ravintolaelämän vilkastuttua. Ulkomaalaisten suuri osuus rikoksentekijänä on niin ikään eräs rikosten kokonaismäärää todennäköisesti kasvattanut tekijä. Lisäksi on huomioitava, että ennen vuoden 1999 lainuudistusta, väkisinmakaaminen oli asianomistajarikos.

Kuvio 20 Raiskausrikokset (RL 20:1–3; väkisinmakaaminen ennen vuotta 1999) 15 vuotta täyttäneen väestön 10 000 asukasta kohti vuosina 1991–2000

Pääkaupunkiseudulla ja muissa suurissa taajamissa raiskausrikoksia on suhteellisesti enemmän kuin muualla maassa (kuvio 20). Tämä johtunee ainakin osittain siitä, että rikostilaisuuksien määrä on esimerkiksi vilkkaan ravintolaelämän myötä suurempi kuin haja-asutusalueilla. Rikoksen uhrin anonymiteetti on taajamissa parempi kuin pienillä paikkakunnilla, joissa uhri saattaa kokea rikoksen ilmitulon ja käsittelyn paitsi yleisesti epämiellyttävänä myös häntä sosiaalisesti leimaavana.

Ilmoituskynnyksen korkeus voi johtua yleisemmin myös siitä, että tekijä ja uhri tuntevat toisensa, jolloin tekijä pyrkii mahdollisesti hyvittämään tekonsa uhrille tai painostaa tätä niin, ettei uhri uskalla tai halua ilmoittaa rikosta poliisille.

Piilorikollisuuden määrä on todennäköisesti paljon suurempi kuin muissa vakavissa rikoksissa eikä raiskausrikosten todellista määrää tarkkaan tiedetä, vaikka asiasta onkin esitetty erilaisia arvailuja. Piilorikollisuuden suuri määrä on aiheuttanut muun muassa sen, että on syntynyt mielikuva tuntemattomasta uhrina väijyvistä raiskaajasta, koska juuri tämäntapaiset teot tulevat herkimmin poliisin tietoon ja julkisuuteen.

Ns. seksuaalihenkirikokset eli rikokset, joissa uhria on ennen surmaamista käytetty seksuaalisesti hyväksi, ovat harvinaisia. 1970-luvulla vuosittain keskimäärin kolmessa tapauksessa henkirikokseen liittyi seksuaalirikos (Viljanen 1983). Tuoreen henkirikostutkimuksen (Kivivuori 1999a) mukaan ne ovat

edelleen harvinaisia. Tutkittuna aikana vuonna 1996 yhtään täytettyä tekoa ei voitu luokitella seksuaalirikokseksi. Vertailuvuonna 1988 tällaisia tapauksia oli kaksi.

Poliisin tietoon vuonna 1998 tulleiden raiskausrikosten ominaispiirteitä selvitellessä tutkimuksen (Honkatukia 2001) mukaan yli puolet (53 %) teoista tapahtui sisätiloissa. Rikoksen uhri oli humalassa 42 prosentissa ja tekijä 26 prosentissa tapauksista. Raiskausten uhreista kolme neljästä (76 %) oli alle 30-vuotiaita, tekijät sen sijaan olivat uhreja vanhempia. Epäillyissä naimattomien ja huonotuloisten osuus oli suurempi kuin näiden osuus väestössä yleensä. Tekijä ja uhri olivat toisilleen entuudestaan tuntemattomia noin joka neljännessä (26 %) raiskauksessa ja niin ikään noin joka neljännessä tapauksessa raiskaus tapahtui tekijän ja uhrin tutustumistilanteessa (esim. ravintolaillan jälkeen). Joka viidennessä (20 %) raiskauksessa tekijä oli uhrin tuttu ja 14 prosentissa tekijä ja uhri olivat keskenään intiimissä seurustelu- tms. suhteessa taikka muussa läheissuhteessa. On kuitenkin ilmeistä, että tuttujen ja läheis- tai parisuhteissa elävien raiskauksia jää yleisimmin ilmoittamatta poliisille. Poliisin tunnistamista tekijöistä kolme neljästä (76 %) oli alkuperäisiä suomalaisia, noin viidennes (19 %) ulkomaalaisia ja loput (5 %) turisteja tai Suomen kansalaisuuden saaneita.

Väestöhaastatteluihin perustuvien tutkimusten mukaan raiskauksia ja niiden yrityksiä tapahtui noin 5 000 vuonna 1997 (n. 2 100 vuonna 1980, n. 4 800 vuonna 1988, n. 1 600 vuonna 1993) haastattelua edeltäneen vuoden aikana (Heiskanen ym. 1990, Suomalaisten turvallisuus 1993, Heiskanen & Aromaa 1998). Kansainvälisen uhritutkimuksen (Aromaa & Heiskanen 2000) tuloksista puolestaan selviää, että 3,8 prosenttia naispuolisesta väestöstä kertoi joutuneensa seksuaalisen ahdistelun kohteeksi vuonna 1999 (0,6 % vuonna 1989, 3,7 % vuonna 1992 ja 2,5 % vuonna 1996). Saman selvityksen mukaan naisista joutui seksuaalisen väkivallan (raiskaus, sen yritys ja käsiksikäyminen) kohteeksi 1,2 prosenttia vuonna 1999 (0,2 % vuonna 1989, 0,7 % vuonna 1992 ja 0,9 % vuonna 1996). Vuonna 1999 Suomessa esiintyi seksuaalista ahdistelua enemmän kuin vertailumaissa keskimäärin (2,5 % Euroopan vertailumaissa, joita olivat Iso-Britannia, Ranska, Sveitsi, Hollanti, Ruotsi ja Itävalta).

Vuonna 1997 tehdyn postikyselytutkimuksen (Heiskanen & Piispa 1998) mukaan noin joka neljäs (26 %) nainen oli joskus elämänsä aikana 15 vuotta täytettyään joutunut seksuaalisen väkivallan tai ahdistelun kohteeksi. Tekijöistä runsas kolmannes (36 %) oli uhrin nykyinen tai entinen avio- tai avopuoliso. Naisista joka kahdeskymmenes (5 %) joutui seksuaalisen väkivallan tai ahdistelun uhriksi viimeksi kuluneen vuoden aikana. Näissä tapauksissa noin joka toisessa (52 %) tekijänä oli nykyinen tai entinen avio- taikka avopuoliso. Noin joka kuudes nainen (16 %) oli joutunut lapsena (alle 15-vuotiaana) seksuaalisen väkivallan tai seksuaalisesti uhkaavan käyttäytymisen kohteeksi. Sukupuolisen ahdistelun tai häirinnän kohteeksi oli joutunut puolestaan noin puolet (52 %)

vastaajista joskus elämänsä aikana 15 vuotta täytettyään. Viimeksi kuluneen vuoden aikana vastaavanlaisen häirinnän kohteeksi oli joutunut joka viides (20 %) nainen.

Suomalaista seksiä koskevan tutkimuksen (Haavio-Mannila & Kontula 1993) mukaan 9 prosenttia naisista ja 3 prosenttia miehistä kertoi joutuneensa heitä loukkaavan seksuaalisen käsiksikäymisen tai koskettelun kohteeksi viimeksi kuluneen 5 vuoden aikana. Teoista valtaosa oli lähentelyä. Ahdistelua piti raiskauksena 0,4 prosenttia naisista (3 vastaajaa) ja raiskauksen yrityksenä 1,1 prosenttia (miehistä 0,2 %).

Ahdistelu oli yhteydessä muun muassa uhrin nuoreen ikään, parisuhteen puuttumiseen tai vakiintumattomuuteen sekä rinnakkaisuhteiden ja homoseksuaalisten kokemusten muita suurempaan määrään. Naiset, joilla on ollut elämänsä aikana paljon sukupuolikumppaneita, joutuivat 2–3 kertaa muita enemmän ahdistelun kohteeksi. Uhrin alkoholin humalakäyttö lisäsi ahdistelukokemusten määrän muihin verrattuna kolminkertaiseksi. Sosiaaliryhmistä opiskelijat joutuvat useimmin uhriksi.

Naisten ahdistelijoista suurin osa oli miehiä (yhdeksän kertaa enemmän kuin naisia), miesten ahdistelijoista puolestaan naisia oli kaksi kertaa enemmän kuin miehiä. Vajaalla yhdellä prosentilla oli kokemuksia homoseksuaalisesta ahdistelusta. Noin puolet uhreista tunsivat tekijän nimeltä tai ulkonäöltä.

Naisille sattuneista ahdistelutapauksista 7 prosenttia ja miehille sattuneista 6 prosenttia ilmoitettiin poliisille. Raiskauksista tai niiden yrityksistä kertoneista 36 prosenttia ilmoitti teon poliisille.

Vastaajakadon ja kertomatta jättämisen sekä ilmiön suhteellisen harvinaisuuden (satunnaisvirheet) vuoksi ehkä suurikin osa teoista jää kokonaan pimentoon. Osa teoista, jotka eivät tule poliisin tietoon, voi tulla esim. lääkintö- ja sosiaalisektorin viranomaisten tietoon. Väestön vähittäinen vanhentuminen saattaa tulevaisuudessa jossain määrin vähentää näiden rikosten määrää.

Lapsiin ja varhaisnuoriin kohdistuvat seksuaalirikokset (RL 20:3–6)

Poliisin tietoon tulleiden alaikäisiin kohdistuneiden seksuaalirikosten lukumäärä ja sen muutos (%) edellisestä vuodesta vuosina 1991–2000 sekä puolivuositain (tammi-kesäkuu) vuosina 1999–2000.

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ¹	2000 ¹
120	265	774	352	315	595	592	466	399	504
-36%	+121%	+191%	-55%	-11%	+89%	-1%	-21%	-14%	+26%

Laskettu Tilastokeskuksen luvuista

¹ Luvussa on huomioitu lain muutoksen jälkeen lapsen (törkeä) seksuaalinen hyväksikäyttö (RL 20:6–7). Muut alaikäisiin kohdistuvat seksuaaliset hyväksikäytöt (RL 20:5 ja RL 20:8) tilastoidaan muina seksuaalirikoksina. Lain muutoksen vuoksi vuosia 1999 ja 2000 koskevat luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukuihin.

	<i>tammi-kesäkuu 1999</i>	<i>tammi-kesäkuu 2000</i>	<i>tammi-kesäkuu 2001</i>
Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	189	252	209
<i>Muutos %</i>		+33%	-17%

Laissa on säädetty rangaistavaksi sukupuoliyhteydessä oleminen alle 16 vuotta täyttäneen lapsen kanssa (lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, RL 20:6). Ankarimmin rangaistava tekemuoto (rangaistusmaksimi 10 vuotta vankeutta) on törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö (RL 20:7). Lisäksi eräissä erityissuhteissa (vanhempi-lapsi suhde tai muu laissa mainittu riippuvuussuhde) sukupuoliyhteys alle 18-vuotiaan tai tätäkin vanhemman kanssa on kriminalisoitu.

Tekojen arkaluontoisuuden vuoksi niitä ei läheskään aina ilmoiteta poliisille taikka muille viranomaisille. Lapsi voi salata asian vanhemmiltaan ja hekään eivät suojellakseen lasta julkisuudelta aina halua tehdä hyväksikäytöstä rikosilmoitusta.

Alaikäiseen kohdistuneita seksuaalirikoksia tuli poliisin tietoon vuosina 1986–2000 vuosittain keskimäärin 366 (225 vuosina 1980–1985). Vuonna 2000 lapsen (törkeitä) seksuaalisia hyväksikäyttöjä tuli poliisin tietoon 504 tapausta. Määrä ei ole lain ja tilastointitavan muuttumisen vuoksi täysin vertailukelpoinen vuotta 1999 edeltäviin vuosiin. Rikossarjat voivat vaikuttaa huomattavastikin vuosittain tilastoitujen rikosten määrään, esimerkiksi vuonna 1993 yli puolet tilastoiduista teoista kirjattiin Helsingissä.

Lastensuojelun Keskusliiton tekemän selvityksen (Kauppinen, Sariola & Taskinen 2000) mukaan epäilyt alaikäisen seksuaalisesta hyväksikäytöstä ovat nelinkertaistuneet 15 vuodessa. 1990-luvun lopulla näitä epäilyjä oli vuosi-

tasolla noin 780, vastaava määrä oli 1990-luvun alussa 500 ja 1980-luvun alussa 170. Luvut sisältävät kaikki eri viranomaisten tietoon tulleet tapaukset siitä riippumatta, varmistuiko hyväksikäyttö vai ei. Syyksi määrän kasvuun on epäilty sitä, että lasten seksuaalinen hyväksikäyttö on saanut osakseen enemmän huomiota ja ammattihenkilöstö havaitsee helpommin mahdollisen hyväksikäytön. Tällöin on mahdollista, että myös aiheettomat epäilyt ovat lisääntyneet.

Poikien osuus rikosten uhreista on lisääntynyt lähes neljännekseen (23 %). Suurin osa rikokseen syylliseksi epäillyistä oli miehiä (96 %). Miehistä yleisimmät ryhmät olivat alaikäisen isä ja tuttava, joita kumpiakkin oli noin kolmasosa epäillyistä. Epäillyistä miehistä neljä prosenttia oli aiemmin tuomittu oikeudessa lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja 12 prosenttia oli epäilty hyväksikäytöstä.

Alle kouluikäisiin kohdistuneet tekojen epäilyt ovat lisääntyneet eniten. Näitä oli lähes puolet (47 %) kaikista epäilyistä, kun vastaava osuus 1980-luvun alussa oli noin kymmenesosa (12 %). Aiemman vastaavan tutkimuksen (Sariola 1990) perusteella alaikäisten seksuaalinen hyväksikäyttö kohdistui enimmäkseen murrosikäisiin tai lähellä murrosikää oleviin nuoriin.

Suomalaista seksiä käsitelleen tutkimuksen mukaan naisista 17 ja miehistä 8 prosenttia kertoi joutuneensa alle 18-vuotiaana kiusallisen seksuaalisen ahdistelun kohteeksi (Haavio-Mannila & Kontula 1993).

Insesti, sukurutsa (RL 20:7)

Sukurutsaisista suhteista on eniten julkisuudessa ollut esillä isän ja tyttären välinen suhde, joka on koettu lapsen seksuaaliseksi riistoksi. Sisarusten välisistä suhteista on puhuttu huomattavasti vähemmän eikä niiden yleisyyttä tunneta. Vuodesta 1999 alkaen sukurutsaiset teot (insesti) ovat lähisukulaisten kesken rangaistavia (RL 17:22). Silloin kun kyse ei ole sukulaisten sukupuoliyhteydestä, lähisukulaisten muu seksuaalinen teko voi olla rangaistavaa lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä suojaikärajan ollessa 18 vuotta (RL 20:6.3). Rangaistavaan tekoon voi syyllistyä vanhempi tai samassa taloudessa lapsen kanssa elävä muu vanhempaan rinnastettavassa suhteessa oleva henkilö. Alle 16-vuotiaan lapsen ollessa uhrina rangaistavaan tekoon (RL 20:6) voi syyllistyä muukin lähisukulainen, esimerkiksi uhrin veli tai sisar.

Insestiä on toisinaan pidetty sukurutsaa laajempänä ilmiönä. Tällöin sillä tarkoitetaan ennen muuta vanhemman lapseensa tai tämän jälkeläiseen kohdistamaa minkä tahansa tyyppistä seksuaalista hyväksikäyttöä. Lasten seksuaalista hyväksikäyttöä voi tietenkin esiintyä myös muissa sukulaisuussuhteissa. Insestiä on esiintynyt sosiaalisesti eristyneissä oloissa ja isän osalta liittyen tämän alkoholismiin, mielisairauteen tai luonnehäiriöihin. Epätietoisuus ilmiön luonteesta

ja laajuudesta voi johtaa paniikkireaktioihin, joissa tavanomaisetkin lapsen ja aikuisen käyttäytymismuodot tulkitaan seksuaaliseksi hyväksikäytöksi.

Poliisin tietoon tulleiden rikosten lukumäärää ei ole tilastoitu erikseen. Vuosina 1986–2000 tuomittiin sukurutsasta yhteensä 19 henkilöä (näistä 18 vuosina 1991–2000), joista lapsen hyväksikäyttötapauksia oli kaksitoista (vuosina 1980–1985 tuomittiin yhteensä 14 henkilöä, joista jälkeläiseen kohdistuneita tekoja viisi). Sukupuoliyhteydestä lähisukulaisten kesken ei tuomittu yhtään henkilöä vuosina 1999 ja 2000.

Lastensuojelun Keskusliiton suorittaman kyselyn perusteella sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten tietoon tulleita hyväksikäyttö- ja inestitapauksia oli yhteensä 132 varmaa ja 222 epäiltyä tapausta (alle 16-vuotias) vuosina 1983–1984. Varmistuneissa tapauksissa hyväksikäyttäjänä oli biologinen isä runsaassa kolmasosassa (36 %) tapauksista ja isäpuoli noin joka viidennessä (22 %) tapauksessa. Paria poikkeusta lukuunottamatta hyväksikäytetty lapsi oli tytär. Muutamassa tapauksessa (4 %) hyväksikäyttäjänä oli äiti. Aivan pienten (alle 7-vuotiaiden) lasten hyväksikäytön osuus oli noin 10 prosenttia (Sariola 1985).

Myöhemmin tehdyn haastattelututkimuksen (Sariola 1990) mukaan isätytär inestiiä kokeneita oli 0,5 prosenttia 15-vuotiaista tytöistä. Kaikki sukulaissuhteet huomioiden 1,2 prosenttia tytöistä oli joutunut seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi. Suomalaista seksiä käsitelleen tutkimuksen mukaan naisista 1,8 % oli kokenut seksuaalista ahdistelua isän taholta alaikäisenä (Haavio-Mannila & Kontula 1993).

Sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten (Kauppinen, Sariola & Taskinen 2000) tietoon tuli vuoden aikana (1.5.1998–30.4.1999) 199 sellaista tapausta, jossa isää epäiltiin tyttärensä seksuaalisesta hyväksikäytöstä (26 % kaikista lapsiin kohdistuneista hyväksikäyttötapauksista). Kaiken kaikkiaan 42 prosenttia (326 tapausta) kaikista lasten hyväksikäyttöepäilyistä oli sellaisia, joissa lapsen biologinen tai muu vanhempi käytti lasta seksuaalisesti hyväksi. Näissä oli neljässä viidestä (81 %) tapauksesta uhrina tytär.

Muut seksuaalirikokset

Poliisitilaston mukaan muita seksuaalirikoksia (RL 20:5,8–9) tuli poliisin tietoon 200 tapausta vuonna 2000. Eri rikosten määriä ei ole kuitenkaan poliisitilastossa tarkemmin eritelty, minkä vuoksi seuraavassa tarkastellaan näistä rikoksista tuomittujen määrää.

Prostituutio ei ole Suomessa rangaistavaa. Sen sijaan parituksesta on säädetty (RL 20:9) enintään kolmen vuoden vankeusrangaistus. Kriminalisoinnin

keskeinen tarkoitus on suojata prostituoituja heitä hyväkseen käyttäviltä parittajilta. Lisäksi vuodesta 1999 on ollut voimassa säännös, jossa on säädetty rangaistavaksi seksuaalipalvelujen ostamisen 18 vuotta nuoremmalta henkilöltä.

Parituksesta on tuomittu yhteensä 55 henkilöä vuosina 1986–2000. Näistä kuusi tuomittiin vuonna 2000, viisi vuonna 1999, 16 vuonna 1998 ja 10 vuonna 1997. Vuosina 1991–1996 tuomittiin parituksesta yhteensä vain kolme henkilöä. Yksi henkilö tuomittiin seksuaalipalvelujen ostamisesta nuorelta vuonna 2000.

Seksuaalisesta hyväksikäytöstä (RL 20:5) tuomittiin 16 henkilöä vuonna 2000 (16 vuonna 1999). Seksuaalisesta hyväksikäytöstä tuomitaan henkilö, joka asemaansa hyväksikäyttäen pakottaa tekijään laissa mainitussa riippuvuussuhteessa olevan henkilön sukupuoliyhteyteen tai muuhun seksuaalista itsemääräämisoikeutta olennaisesti loukkaavaan seksuaaliseen tekoon taikka saa alistumaan tällaisen teon kohteeksi.

Sukupuolisiveellisyyden julkisesta loukkaamisesta (RL 17:21) tuomittiin 316 henkilöä vuonna 1999 (207 vuonna 1999). Vuosina 1991–2000 tästä rikoksesta (kumottu RL 20:9 ja nykyisin voimassa oleva RL 17:21) tuomittiin keskimäärin 222 henkilöä vuosittain. Säännöstä on sovellettu muun muassa itsensä paljastajiin.

Pornografisen aineiston levittäminen on säädelty nykyisin rikoslaissa. Rangaistavaksi määriteltyjä tekoja ovat sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan kuvan levittäminen (RL 17:18), tällaisen lasta esittävän kuvan hallussapito (17:19) ja sukupuolisiveellisyyttä loukkaava markkinointi (RL 17:20). Näistä rikoksista tuomittiin yhteensä seitsemän henkilöä vuonna 2000 (3 vuonna 1999). Sukupuolisiveellisyyttä koskevien moraalikäsitusten lieventyessä lainvastaiseksi katsotun aineiston laatu on vuosikymmenten mittaan täysin muuttunut. Sellainen pornografinen aineisto, mikä vielä 1960-luvulla ja erityisesti varhemmin ”loukkasi sukupuolikuria tai säädyllisyyttä”, on sietokynnyksen noustua nykyisin verraten näkyvää. Nykyisessä laissa sukupuolisiveellisyyttä loukkaavat teot on pyritty määrittelemään aikaisempaa konkreettisemmin.